

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	462	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία της Γνώσης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό / ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Βασικές γνώσεις Κοινωνιολογικής Θεωρίας		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική και Αγγλική (σε συγγραφή εργασιών)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2017-462-gr.pdf		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i>   <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i>   • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων Οι φοιτήτριες / φοιτητές στο τέλος των μαθημάτων αναμένεται είναι ικανές/οί να -αξιοποιούν τις κατάλληλες γνώσεις για την κατανόηση, ανάλυση και κριτική ανάλυση -

ερμηνεία της σύγχρονης κοινωνικής πραγματικότητας και των σύγχρονων κοινωνικών ζητημάτων.

-αναπτύσσουν δεξιότητες σύνθεσης και ερμηνείας σε εμπειρικό υλικό που προέρχεται από την εφαρμογή μεθοδολογίας της κοινωνικής επιστήμης σε διάφορες περιοχές της καθημερινής ζωής.

-συντάξουν και να παρουσιάσουν ένα προκαταρκτικό σχέδιο εργασίας και έρευνας για ένα συγκεκριμένο θέμα μελέτης σύμφωνα με τις θεματικές του μαθήματος.

-κατανοούν της φύση και τα περιεχόμενα των κοινωνιολογικών εννοιών και των αντίστοιχων θεωρητικών προτάσεων.

Επιπλέον, αναφορικά με την κοινωνιολογία της γνώσης αναμένεται να πραγματεύονται ζητήματα που θεμελιώνουν ή αφορούν:

-τη σχέση Επιστήμης και Επιστημολογίας, τη συμπληρωματικότητά τους και τις διαφορές τους,

- τον κοινωνικό προσδιορισμό της γνώσης,

-το ρόλο της Ιδεολογίας στην ανάπτυξη κοινωνικής γνώσης,

-την ιστορικιστική στροφή στη φιλοσοφία της επιστήμης,

-την κοινωνική κατασκευή της πραγματικότητας,

-τις επιστημονικές επαναστάσεις και τον ιστορικιστικό σχετικισμό,

-τη διάκριση ανάμεσα στον μεθοδολογικό πλουραλισμό και τον μεθοδολογικό μονισμό,

-τα τεκμήρια εγκυρότητας των ερευνητικών υποθετικών προτάσεων της κοινωνικής επιστήμης,

- τις γνωσιακές επιστήμες και τη έννοια της πράξης,

-την Ενότητα των επιστημών και γνωσιακές επιστήμες.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε

θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και

επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

-Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,

-Αυτόνομη ή ομαδική εργασία σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές περιβάλλον,

-Διεπιστημονικές πτυχές και παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,

-Κριτικό πνεύμα και σεβασμός στην ετερότητα,

-Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ίσης μεταχείρισης,

-Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,

-Σύνταξη ερευνητικού σχεδίου και ερευνητικών προτάσεων.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αναπτύσσεται σε δύο φάσεις.

Αρχικά αναφέρεται στην επιστημολογική ρήξη που συντελείται με τη σχετικοποίηση της έννοιας της ορθολογικότητας και αντικειμενικότητας των επιστημονικών θεωριών, η οποία

ταυτόχρονα υποδηλώνει τις αναπόφευκτες ασυμμετρίες και ασυνέχειες που χαρακτηρίζουν την εξέλιξη των επιστημών. Στις πρώτες αυτές διαλέξεις δίδονται οι ορισμοί και εξετάζεται η σχέση της επιστήμης με την επιστημολογία, συζητείται η άποψη περί κοινωνικής κατασκευής της πραγματικότητας και παρουσιάζονται οι πτυχές μιας ερμηνευτικής θεμελίωσης των κοινωνικών επιστημών. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται ιδιαίτερη αναφορά σε κείμενα που υποστηρίζουν τόσο ένα «ισχυρό», όσο και ένα «ασθενές» πρόγραμμα Κοινωνιολογίας της γνώσης, καθώς και σύγχρονες εκδοχές μιας Νέας Κοινωνιολογίας της γνώσης. Σε ένα δεύτερο επίπεδο γίνεται αναφορά στις σύγχρονες επιστήμες της γνώσης (Γνωσιοεπιστήμες- γνωσιακές επιστήμες), κυρίως στο πως επιτελούνται οι διάφορες γνωστικές λειτουργίες, στο βαθμό που είναι υπεύθυνες για την απόδοση του νοήματος και την ανάπτυξη μορφών επικοινωνίας. Εξετάζεται επίσης η δυνατότητα ανάπτυξης ενός διαλόγου ανάμεσα στους ερμηνευτικούς στόχους της κοινωνικής επιστήμης και στις γνωστικές αυτές λειτουργίες, οι οποίες αναλύονται κυρίως σύμφωνα με όρους νευροφυσιολογικής απόδοσης νοήματος. Στο σημείο αυτό οι γνωσιακές επιστήμες εκφράζουν την ενότητα των επιστημών, αφού ερμηνεύουν τις συνειδησιακές καταστάσεις στη βάση των νευροφυσιολογικών εγκεφαλικών ενεργημάτων, κρίνοντας τελικά ότι αυτές, ως ανώτερες νοητικές καταστάσεις, δεν αποτελούν παρά επιφανόμενα του νευρωνικού μηχανισμού του εγκεφάλου. Τέλος, εξετάζονται παραδείγματα και προσομοιώσεις από τα εργαστηριακά πορίσματα αναφορικά με την τεχνητή νοημοσύνη, για το πώς οι φυσικές διαδικασίες μεταστοιχειώνονται σε συνειδητή διανοητική εμπειρία και εξετάζονται τα όρια, οι προϋποθέσεις και ο βαθμός ικανοποιητικών αποτελεσμάτων από τέτοιου είδους εγχειρήματα. Με τον τρόπο αυτό επιχειρείται η προσομοίωση των γνωστικών διεργασιών και των πολυσχιδών συνειδησιακών ενεργημάτων σε αντίστοιχα λειτουργικά προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών εν είδη φυσικών συμβολικών συστημάτων. Η κατασκευαστική – υπολογιστική δυνατότητα μιας προσομοίωσης ψυχονοητικής τάξεως αντιμετωπίζεται κριτικά στο μάθημα, αφού αδυνατεί να εκφρασθεί ποιοτικά υπό το κράτος μιας α-χρονικής νευροχημικής κατάστασης, μιας εννοιολογικής ουδετερότητας, ή ενός τυπικού συστήματος επεξεργασίας πληροφοριών και κατ' αυτόν τον τρόπο αδυνατεί να συμπεριλάβει ενσυνείδητες νοητικές καταστάσεις, οι οποίες σαφώς εκδηλώνονται και μάλιστα εξελικτικά και ιστορικά σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα. Να σημειωθεί ότι ο ισχυρισμός περί καθολικού αναγωγισμού και η απόλυτης ψυχονοητικής ταύτισης, σύμφωνα με τον οποίο τα διανοητικά φαινόμενα δεν αποτελούν παρά ιδιαίτερα στοιχεία των φυσικών φαινομένων και ότι η πρόκλησή τους δεν διαφέρει στο ελάχιστο από μία φυσική αιτιακή πρόκληση που εξετάζει η νευροφυσιολογία δεν γίνεται σήμερα ευρέως αποδεκτός. Με τον τρόπο αυτό η ελεύθερη βούληση και η προθετικότητα που χαρακτηρίζει τις αποφάσεις των υποκειμένων των κοινωνικών πράξεων αντιδιαστέλλεται προς την υπολογιστική πρόσκτηση γνώσης, η οποία δεν μπορεί (ακόμη) να υπερβεί τη συντακτική δομή του προγράμματος ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο, συζήτηση, καταγισμός ιδεών, παρουσίαση εργασιών από φοιτητές/τριες	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. , Αξιοποίηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	Διαλέξεις, διαδραστική διδασκαλία	39 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	61 ώρες
	Συγγραφή εργασιών	50 ώρες
		Σύνολο Μαθήματος
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Ελληνικά, Αγγλικά Διαμορφωτική αξιολόγηση Παρουσίαση εργασιών Γραπτή τελική εργασία Γραπτές απαντήσεις σε ερωτήσεις μαθήματος Προφορική εξέταση (στις περιπτώσεις που προβλέπεται) Συγκεκριμένα, η αξιολόγηση και ο τελικός βαθμός προκύπτει από τη συστηματική και ενεργητική συμμετοχή στα μαθήματα, από τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας και του συνολικότερου υλικού του μαθήματος, από τις γραπτές (ή και προφορικές εξετάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπεται) και από τη γραπτή εργασία που παρουσιάζεται και παραδίδεται στο τέλος του εξαμήνου. Η διαδικασία αξιολόγησης καταγράφεται στην ηλ. πλατφόρμα moodle (https://aegeanmoodle.aegean.gr/)	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: Αντωνοπούλου Μ., Χιωτάκης Σ. (επιμ.), Η Επικαιρότητα του έργου του Max Weber, Νήσος, Αθήνα.   Ναγόπουλος Ν., Τα θεμέλια της κοινωνιολογικής γνώσης και οι κοινωνίες της νεωτερικότητας. Η συμβολή του Max Weber στη σύγχρονη κοινωνιολογία της γνώσης, Κριτική, Αθήνα, (2003).   Ναγόπουλος Ν. Γνώση, μέθοδος και κοινωνική πράξη. Από τη Γνωσιοθεωρία στη Νέα Κοινωνιολογία της γνώσης, Kallipos, Αθήνα(2015).   Schnell R, Hill P, Esser E. Methoden der empirischen Sozialforschung, Oldenbourg, έκδ. 9 (Μέθοδοι εμπειρικής κοινωνικής έρευνας, μετάφραση, επιστημονική επιμέλεια, εισαγωγικό κεφάλαιο, Ν. Ναγόπουλος), Propobos, (2015).

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Μαραγκός Γ., «Γνωσιολογισμοί. Στο Μεταίχμιο της Φιλοσοφίας της Επιστήμης και της Γνωσιοεπιστήμης», Αθήνα, Οδυσσέας (1996)

Ναγόπουλος Ν., «Το φυσικοεπιστημονικό εξηγητικό υπόδειγμα στη μεθοδολογία της κοινωνικής επιστήμης και η αναλυτική θεωρία της πράξης», Νεύσις (2005).

Ναγόπουλος Ν. «Η ενότητα της γνώσης και τα όρια της θεωρίας της συνεξέλιξης. Μερικές παρατηρήσεις γύρω από ζητήματα κοινωνιολογίας της γνώσης», Βήμα κοινωνικών επιστημών (2005).

Ναγόπουλος Ν. «Οι γνωσιακές επιστήμες και η έννοια της πράξης», Διαβάζω, 408.

Ναγόπουλος Ν. «Γλωσσική ανάλυση και διυποκειμενικότητα στον κριτικό ορθολογισμό» , Πολιτικές και Κοινωνικές Επιστήμες, (υ.ε) τεύχ. 5, Πάτρα(2017).

Ναγόπουλος Ν. «Νοηματοδοτήσεις και γνωστικές δομές στον ιστορικό λόγο. Ανάμεσα στην κοινωνική ιστορία και τον κοινωνιολογικό αισθητισμό», στον (υ.ε) συλλογικό τόμο αφιέρωμα στον Παναγιώτη Νούτσο με τίτλο : Το πεδίο της κοινωνικής και πολιτικής φιλοσοφίας, Δωδώνη (παρουσίαση της εισήγησης στο Επιστημονικό Συμπόσιο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων)(2017).

Ναγόπουλος Ν., «Κοινωνική Φαινομενολογία και ποιοτική έρευνα. Γνωσιακές δομές και υποκειμενικότητα» στο Μ. Πουρκός (επιμ.): Πλαισιοθετημένο Ενσώματο Βίωμα, Γνώση και Ποιοτικές Μεθοδολογίες Έρευνας: Επιστημολογικά-Μεθοδολογικά Ζητήματα και Νέες Προοπτικές, ΔΙΣΙΓΜΑ, Αθήνα.

Penrose, R. The Emperor's New Mind. Oxford: Oxford University Press (1975).

Place, U. T. Thirty Years On – Is Consciousness Still a Brain Process?" Australasian Journal of Philosophy 66,2:208 –219 (1988).

Putnam, H. Mind, Language and Reality. Philosophical Papers, τ.2, Cambridge U.P. (1975).

Putnam, H. Brains and Behavior", in R. Butler (ed.), Analytical Philosophy. Oxford: Basil Blackwell(1963).

Quine, W.V.O. Word and Object. Cambridge, MA: MIT Press (1960).

Rorty, R. "In defence of eliminative materialism" Review of Metaphysics, 24, 112 – 121 (1965).

Rorty, R. "Mind –Body Identity, Privacy and Categories", Review of Metaphysics 29, 1:24 – 54 (1965).

Ryle, G. The Concept of Mind. New York: Barnes and Noble (1949).

Searle, J. R. "Intentionality and its place in natura", Synthese, 61, 3-16 (1984).

Searle, J. R. "Minds, Brains, and Science: The 1984 Reith Lectures. Cambridge, MA: Harvard University Press (1984b).

Searle, J. R. The Rediscovery of Mind, MIT Press (1992).

Searle, J. R. Intentionality:An Essay in the Philosophy of Mind. Cambridge: Cambridge University Press (1983).

Searle, J. R. "Minds Brains, and Programs" Behavioral and Brain Sciences 3:417 – 424 (1979).

Sherson, D. N., Kosslyn, S .M. & Hollerbach, J. M.(επ) , An Invitation to Cognitive Science, τ.2 Visual Cognition and Action, MIT (1990).

Smart, J. C., "Sensations and Brain Processes", Philosophical Review 68: 141 –156 (1959).

Stich, S. From Folk psychology to Cognitive Science: The Case Against Belief, MIT Press (1983).

Turing, A. "Computing Machinery and Intelligence" Mind 59: 433-460 (1950).

Wittgenstein, L. Philosophical Investigations. Oxford: Basil Blackwell (1953).